

nú góldin, so veðhaldsútleggini fara at minka heilt nógv.

Samlaðu privatu veðhaldini, ið fyrri tveimum árum síðani vóru omanfyri eina mia. kr., eru nú niðurgóldin so nógv, at landskassin nú veðhældur fyrri minni enn 600 mió. kr.

Lønargjaldingarnar seinnu árin hava verið hesar:

	1. halvár	2. halvár	Tilsam.
1988	2.042	2.210	4.252
1989	2.146	2.264	4.410
1990	2.020		

Upphæddirnar eru ávirkaðar av lønarhækkingum sambært sáttmálum og pristalsskipanini. Hækkingar hava framvegis verið í almennum lønum, sum fyrri størsta partin eru fastar, meðan lønarupphæddirnar innan tað privata eru minkandi. Hesar lønir eru fyrri tað mesta timalønir og merkja tí skjótari búskaparligu tálmingina.

4. Búskaparligar ætlanir, tiltøk og framtíðarvænir

Tey tiltøk, sum samgongan hevur framt, hava givið úrslit viðvíkjandi høvuðstrupulleika okkara, nevniliga gjaldsavnahallinum. Men enn er langt eftir á mál, og sjálvt tá ið hallið verður broytt til avlop, eru fleiri aðrir trupuleikar at loysa.

Eitt er at fáa avlop aftur í landskassanum. Hetta verður ikki gjørt við skattahækkingum, heldur tvørturímóti. Tað eru útreiðslurnar, sum framhaldiandi skulu lækkast. Sum er hava vit ein rættuliga vælverkandi almennan sektor og soleiðis skal tað eisini vera í framtíðini.

Men júst av teirri orsök eigur hann alla tíðina at verða broyttur og rationaliseraður eins og aðrir partar av samfelagnum. Hann má ikki stíðna í vanahugsan og bert viðkast, tá ið fleiri almennar tænarar eru neyðugar.

Fyri at fáa avlop á figgjarlógini verða tí útreiðsluskerjingar neyðugar. Tað kann tí eisini hava við sær, at størv verða strikað. Eitt týðandi alternativ til hetta er, at lønarlagið verður lækkað.

Henda seinasta spurningin um at lækka lønarlagið og skattastøðið skal eg koma aftur til undir viðgerðini av skattamálum.

Iðloguætlanir fyrri alment virksema eru gjørdar, og eru upphæddirnar settar til 550 mió. kr. árliga. Her ræður bæði um at halda iðgurnar niðri á hesi upphædd og eisini at ansa eftir, at tær ikki verða lægri.

Privatu iðgurnar eru nógv minkaðar seinastu tvey árin. Í fyrsta umfari er hetta gott, men sum frálíður verður tað neyðugt, at virksemað á hesum øki aftur økist — ikki fyrri iðgurnar skuldu, men fyrri at økja um framleiðsluvirksemað.

Seinastu tíðina hevur tað eisini vist seg, at iðlogukostnaðurin er lækkaður og er komið niður á eitt normalari støði.

Umframt tað, at føroyska lønarlagið er ov høgt, so er eisini rentustøðið hægri, enn tað átti at verið. Skattligu viðgerðirnar av rentuni skal eg koma aftur til seinri, men her verður sagt frá, at landsstýrið, landsbankin og føroysku peningastovrnarnir hava spurningin um rentustøðið til viðgerðar og verður roynt at lækka tað.

Grundarlagið undir øllum samfelagsbúskapinum er eitt væl verkandi vinnulív, sum gevur eitt búskaparligt avlop.

Tí er ikki nógv mikið bert við almennum tiltøkum, sparingum og skerjingum, men einum politikki, sum gevur vinnuni — í viðasta týðningi — møguleikar at virka innan eina so fríða marknaðarskipan sum møgulegt, bæði innanlands og á heimsmarknaðinum.

Landsstýrið hevur tí gjørt uppskot, og fingið tey samtykt, sum miða móti,

Løgtingsfólk, landsstýrisfólk, prestar og embætisfólk gingu skruðgongu oman í Havnar kirkju

at fiskivinnan fær nógv friari ræsur at virka undir — tó við skerda tilfeingi hennara — eins og meiri kapping.

Sum greitt verður frá seinni, eru vónir um betri marknaðarmøguleikar, og størri møguleikar fyrri produktvali á europeiska marknaðinum.

Búskaparliga endurnýggjanin av føroyska samfelagnum byggir tí á tvær høvuðsfortreytir:

1. Størri inntøka og framleiðslu í vinnuni, grundað á betri marknaðarmøguleikar, friari kapping, nýhugsan og at gerast meira óheftir av almennari hjálp

og einum vaksandi parti av lønarinntøkuni til borgaran eins og størri samanparing.

2. Ein almennan politikk við størri eftiransan og sparsemi innan tað almenna.

Hetta er eisini avgerandi fyrri láns-møguleikarnar uttanlands.

5. Fiskivinnulív

Skipaflostin

Í lógmansrøðuni 1989 varð boðað frá nógvum ætlanum, sum allar høvdu til endamáls at broyta bygnaðin í fiskivinnuni, soleiðis at fiskivinnan í størri mun hvílir í sær sjálvari uttan almennan stundning.

Eitt rúgvusmikið lógararbeiði er nú avgreitt, sum setir hesar ætlanir í ein lógarkarm. Politiska viðgerðin av hesum broytingum, sum er ein grundleggjandi broyting í kósini sammett við lógarverkið, sum hevur verið grundarlagið seinastu 15-20 árin, gjørdist sera drúgv. Onkur vil halda ov drúgv; men einki lógið er í, at tað tekur tíð at venda skútuni, eftir at hon í so nógv ár hevur ligið fest á einari kós.

Henda drúgvja viðgerð hevur fært við sær, at tað ikki hevur verið møgulegt at fáa eitt so skipað orðaskifti við vinnufelagnum, sum landsstýrið vildi. Hetta merkir tó ikki, at vinnan ikki hevur havt árin á uppskotini. Møguleikar hava við fleiri høvi verið til at fáa hugsanir frá einstaklingum og vinnufelagsumboðum.

Uppritið um fiskivinnuna, sum var grundarlagið undir lógarverkinum, hevur verið almannakunngjørt rættiliga leingi, og hevur í almennum orðaskifti fingið nógvar viðmerkingar. Hetta er tó ikki hitt sama sum eitt skipað orðaskifti og hoyring hjá vinnufeløgnum.

Við lógini um fiskivinnuráð er skipanin tó lögð í fastar karmar framyvir og hevur landsstýrið stóran áhuga fyrri, at hugsanirnar hjá vinnufeløgnum eru greitt lýstar í málsviðgerðini í fiskivinnulívum framyvir.

Tað lógarverk, sum nú er lagt fram, er neyvan endin á teim neyðugu broytingum, sum fremjast mugu fiskivinnuni til frama.

Lóginar um prisásetan, umskipan av stundnum, umskipan av lutuokum hins almanna í goðskumeting, ráfiskabýti, royndaruppbóðssølu, vraking og um upphøgging av ovurveiðorku bera øll á

Á odda gingu sum vant ríkisumboðsmaðurin og lögmaður